

Control de Myzus cerasi en cirerer, mitjançant biodiversitat funcional (ús de serveis ecosistèmics)

Resum

Fins al moment, a l'agricultura intensiva moderna, l'únic mètode efectiu de control de certes plagues s'ha basat en l'ús genèric i indiscriminat d'insecticides, arribant, fins i tot, a precisar-se l'aplicació simultània de diferents matèries actives per aconseguir un control efectiu d'una plaga. La gran majoria dels insecticides (i els seus residus) tenen una persistència que pot superar els 21 dies, per tant, la seva aplicació en el període de maduració de la fruita (que sol coincidir amb el període de màxima afectació per danys d'insectes), pot generar la detecció de residus de plaguicides en fruita. Això fa que perdi qualitat, i no pugui optar a mercats més exigents i amb uns preus de venda més elevats. És per això, s'ha d'actuar sobre un dels principals problemes que afecta el sector de la fruita a l'hora de comercialitzar-la: la presència de traces de residus d'insecticides de síntesi.

En aquest context, es planteja, com a objectiu general del projecte, **reduir l'ús de plaguicides de síntesi en cultiu de cirerer, substituint-los per un control de plagues basat en la promoció de la biodiversitat funcional**. En el context agronòmic, s'entén per biodiversitat funcional tots aquells insectes que actuen com a fauna auxiliar o enemics naturals capaços d'exercir un control sobre un o diversos insectes plaga. Així, en aquest projecte es pretén potenciar la biodiversitat funcional mitjançant la implantació de cultius auxiliars (cobertes vegetals) que generarien un benefici a l'ésser humà, també anomenat servei ecosistèmic.

Objectius

Els objectius específics del projecte han sigut:

- Determinar la capacitat i viabilitat d'implantació d'un sistema de coberta vegetal en el cultiu de cirera.
- Quantificar l'evolució (anual i interanual) de l'ecosistema associat a aquesta coberta vegetal en relació amb la fauna auxiliar.
- Validar la capacitat de la fauna auxiliar com a mètode principal o combinat de control de Myzus cerasi al cultiu del cirerer, comparat amb el mètode habitual de control de plagues.
- Avaluar l'estat sanitari i de qualitat, així com l'evolució postcollita lliure de tractaments fitosanitaris (plaguicides de síntesi).
- Realitzar una avaluació de l'impacte econòmic i ambiental (conservació del sòl, petjada ecològica, retenció hídrica, entre altres), de l'ús de cobertes vegetals pel que fa al maneig de plagues habitual.
- Realitzar la transferència dels resultats del projecte pilot al sector i al territori, de manera que puguin ser aplicats tant en el cultiu de cirera com en cultius amb problemes similars.

Descripció de les actuacions dutes a terme en el projecte

Les actuacions previstes en aquest projecte es resumeixen en:

- I. Analitzar l'estat actual de l'ecosistema. Mitjançant índexs de biodiversitat relacionats amb la fauna auxiliar.
- II. Implementació de cobertes vegetals. Partint de la selecció de cultius auxiliars i la seva implementació al cultiu principal.
- III. Valoració de l'efecte del cultiu auxiliar sobre el cultiu de cirera. Avaluant l'evolució de la biodiversitat a l'agroecosistema, l'efectivitat del control biològic, l'efecte sobre la qualitat del fruit i l'impacte econòmic i ambiental del maneig.

Resultats finals i recomanacions pràctiques

- En conjunt, s'ha pogut veure que les cobertes permeten augmentar l'abundància d'enemics naturals i pol·linitzadors a les finques de cirerer, sense representar un cost addicional al maneig addicional i sense efectes negatius sobre la collita ni la qualitat de les cireres.
- Malgrat que els resultats són relativament bons, cal seguir investigant per a desenvolupar una barreja de plantes i una gestió dels cultius auxiliars més ben adaptats a les condicions locals.
- Les cobertes auxiliars s'han de mantenir en bones condicions en el temps ja que l'establiment d'un nou equilibri en l'agroecosistema agrari és un procés lent que requereix paciència i persistència, podent transcórrer diversos anys fins que s'assoleixi un control prou eficaç de les plagues que permeti prescindir dels tractaments insecticides.

Conclusions

Les cobertes vegetals es van establir relativament bé, però la floració va ser menor a l'esperada. S'hauria de seguir treballant per a desenvolupar una barreja i, sobretot, un maneig més adient i adaptat a les condicions locals

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: EXPLOTACIONES AGRARIAS LOS MASOS, S.L.

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: EXPLOTACIONES AGRARIAS LOS MASOS, S.L.

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: SOCIETAT COOPERATIVA SANT DOMENEC

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: IRTA

E-MAIL DE CONTACTE: dolors.bosch@irta.cat

ENTITAT: ASSOCIACIÓ CATALANA D'EMPRESES DE FRUITA I HORTALISSES (AFRUCAT)

E-MAIL DE CONTACTE: afrucat@afrucat.com

ENTITAT: ZUMOS CATALANO ARAGONESES SA

E-MAIL DE CONTACTE: administracion@zucasa.es

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

- Sistema de producció agrària
- Pràctica agrària
- Producció vegetal i horticultura
- Gestió de la biodiversitat i del medi natural

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES: LLEIDA

COMARCA/QUES: SEGRIÀ

Pàgina web del projecte<https://www.grupocatala.com/sostenibilidad/id/>**Altra informació del projecte**

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici: juliol 2019	Pressupost total: 195.318,36 €
Data final: setembre 2021	Finançament DARP: 79.822,56 €
Estat actual: Executat	Finançament UE: 60.217,02 €
	Finançament propi: 55.278,78 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1282/2018, de 8 de juny, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

